

Bättre liv för sjuka äldre

Sveriges Kommuner och Landsting och staten är överens om att utvecklingsåtgärder inom vård och omsorg för äldre bör vara strategiska och långsiktiga och har därför tecknat en treårig överenskommelse som avser prestationsbaserade statsbidrag till stöd för arbetet.

Följande medel finns genom denna överenskommelse tillgängliga för kommuner och landsting/regioner under 2011.

Prestationsersättning för deltagande i kvalitetsregister

För att kunna följa upp och förbättra resultaten av vård och omsorg behövs relevanta data som är registrerade på ett kvalitetssäkert sätt. Det ska vara möjligt att jämföra sina egna resultat över tid men också att jämföra med andra. Genom att registrera i kvalitetsregister kan insamlade data användas både för lokalt förbättringsarbete och för jämförelser på regional och nationell nivå.

Kommuner och landsting/regioner erhåller 2011 ersättning för deltagande i två kvalitetsregister, Svenska Palliativregistret och Senior alert. 100 miljoner kronor kommer att utbetalas till de kommuner och landsting som når de uppsatta målen. Utbetalning kommer att ske i början av 2012. Ingen ansökan behövs.

Svenska Palliativregistret

Syftet med Svenska Palliativregistret är att förbättra vården i livets slut oavsett var i landet man bor och oavsett vem som vårdar. Detta gäller alla de drygt 70 000 människor som varje år dör en av sjukvården förväntad död. I dagsläget görs detta genom att personalen efter varje inträffat dödsfall besvarar en enkät avseende patientens situation den sista levnadsveckan. Frågorna bygger på grundläggande värderingar om god palliativ vård och kan beskrivas så här ur den sjukas perspektiv:

Jag...

- ...och mina närstående är informerade om min situation
- ...är smärtlindrad
- ...är lindrad från övriga symtom
- ...är ordinerad läkemedel vid behov
- ...vårdas där jag vill dö
- ...behöver inte dö ensam
- ...vet att mina närstående får stöd

På registrets hemsida www.palliativ.se finns mer information. Där finns också möjlighet att följa aktuella resultat på kommun, landsting/region och nationell nivå.

Bättre liv för sjuka äldre

PRESTATIONSERSÄTTNING 2011:

40 000 000 kronor fördelas till de kommuner och landsting som registrerar 50 procent eller fler av dödsfallen i Svenska Palliativregistret. Målet är avsett att höjas till 70 % för år 2012 med förbehåll för riksdagens medgivande av medel. Ytterligare 10 000 000 kronor fördelas till de kommuner och landsting som registrerar 70 procent eller fler. Mätt som andel registreringar per kommun i förhållande till antalet dödsfall i kommunen.

Prestationsmedlen kommer att fördelas till de kommuner och landsting/regiondelar som kvalificerat sig för ersättning i förhållande till antalet folkbokförda personer 65 år och äldre i respektive kommun, landsting/regiondel. Hela år 2011 kommer att utgöra mätperiod och utbetalning av medel avseende år 2011 sker första kvartalet 2012.

Senior alert

Vikten av förbyggande insatser inom vård och omsorg om äldre uppmärksammas allt mer. Undernäring, fall och trycksår är kopplade till varandra och viktiga oavsett medicinsk diagnos och var vården sker.

Syftet med kvalitetsregistret Senior alert är att ge stöd till ett strukturerat och systematiskt arbetssätt för det förebyggande arbetet. Den vårdpreventiva arbetsprocessen handlar om att göra riskbedömningar, sätta in åtgärder vid konstaterad risk och sedan följa upp resultatet. Registrering i Senior alert ger möjlighet till överblick över resultaten av det förebyggande arbetet bland annat finns en ny utdatarapport för kommunala verksamheter som ger överblick för både personal och ledningsansvariga.

På registrets hemsida www.senioralert.se finns information om hur din verksamhet kan komma igång med att använda kvalitetsregistret. Särskilda senior alertcoacher finns också runt om i landet som kan hjälpa till med detta.

PRESTATIONSERSÄTTNING 2011:

50 miljoner kronor fördelas mellan de kommuner och landsting där samtliga relevanta verksamheter har påbörjat registrering i Senior Alert.

Att delta i kvalitetsregistret Senior alert innebär att införa ett vårdpreventivt arbetssätt i verksamheten. I införandeprocessen ingår att kommuner och landsting/regiondelar identifierar sina relevanta verksamheter. I kommunerna handlar det om hemsjukvård i ordinärt boende (om kommunen har tagit över ansvaret för denna), särskilt boende och korttidsvård/verksamheter. I landstinget handlar det om sjukhusvård inom specialiteterna medicin, geriatrik, kirurgi, ortopedi och infektion samt om hemsjukvård i ordinärt boende (i de fall landstinget har ansvar för denna.)

Kommuner och landsting har olika förutsättningar för det vårdpreventiva arbetssättet. I kommunerna finns ofta längre vårdkontakter och omsättningen av sjuka äldre är inte så stor. I landstingets verksamheter (sjukhus och primärvård) är antalet äldre personer som kan nås för riskbedömning betydligt större. Det handlar dock om korta vårdepisoder på sjukhus och många öppenvårdsbesök i primärvården.

Bättre liv för sjuka äldre

Mot denna bakgrund kommer prestationsmedlen för deltagande i Senior alert att fördelas enligt den 70/30 princip som tidigare tillämpats för fördelning av statliga stimulansmedel på äldreområdet. 35 miljoner (70%) kommer att fördelas mellan de kommuner som kvalificerat sig för ersättning och 15 miljoner (30%) kommer att fördelas mellan de landsting/regiondelar som kvalificerat sig för ersättning. Hela år 2011 kommer att utgöra mätperiod och utbetalning av medel avseende år 2011 sker första kvartalet 2012. Ersättningen utbetalas till huvudmännen i förhållande till antalet genomförda riskbedömningar.

Stöd till ett långsiktigt och systematiskt förbättringsarbete

För att stödja ett långsiktigt och systematiskt förbättringsarbete i vården och omsorgen om de mest sjuka äldre har staten anslagit 66 miljoner per år gemensamt till kommuner och landsting. Medlen fördelas på länsnivå och är tänkta att bidra till finansiering av ett antal utvecklingsledare som på läns/regionbasis kan erbjuda stöd i införandet av kvalitetsregister och även stödja förbättringsarbete kopplat till dessa. Medlen får också tas i anspråk för deltagande i kvalitativ uppföljning av multisjuka äldre.

Under 2010 tecknade kommuner och landsting i alla län överenskommelser med SKL avseende användning av dessa medel. För att medel för 2011 ska kunna betalas ut ska kommuner och landsting formulera en aktivitetsplan för det gemensamma förbättringsarbetet 2011 som innehåller mål, nyckelaktiviteter och plan för uppföljning. Planen ska vara kopplad till den fattade överenskommelsen. Särskild information kring detta inklusive formulär för aktivitetsplan kommer att skickas ut till läns- och regionförbunden, kommuner och landsting i alla län.

Planen ska vara inskickad till SKL senast **30 juni 2011**.

SKL betalar ut de angivna medlen när den skickats in och godkänts av SKL.

Kontaktpersoner på SKL:

Maj Rom, maj.rom@skl.se 070-631 16 23

Ejja Häman-Aktell, ejja.hamanaktell@skl.se. 070-602 42 12

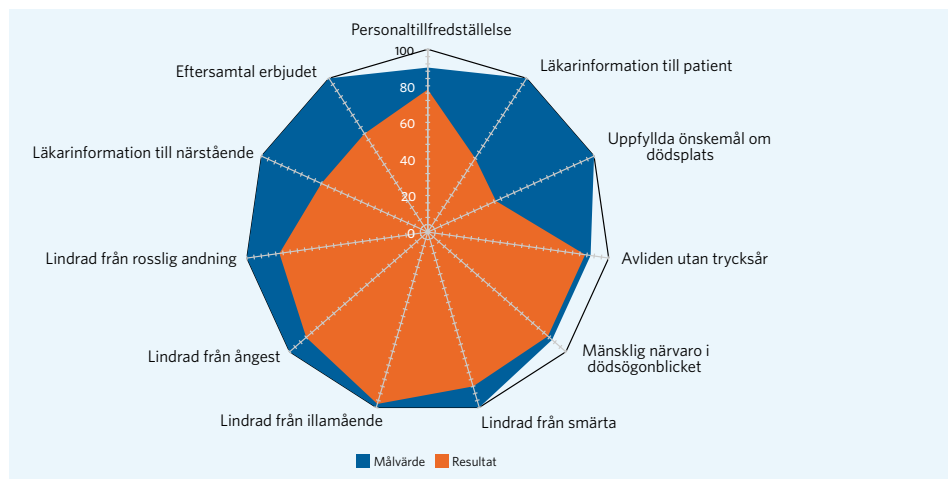

Bättre liv för sjuka äldre

Att göra skillnad med hjälp av kvalitetsregister

Svenska Palliativregistret

Detta spindeldiagram visar resultatet i Svenska Palliativregistret på nationell nivå 2010

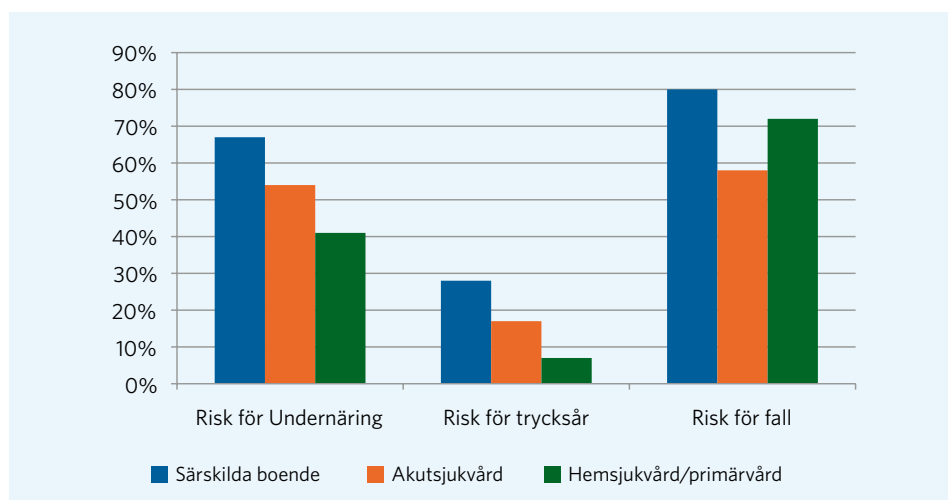

Exempel på hur resultat kan användas:

Med/Ger/Akut enheten SU/Östra registrerar alla sina dödsfall i Svenska Palliativregistret. Sedan kliniken anslöt sig till registret 2008 har andelen döende patienter med tillgång till symptomlindrande läkemedel ökat markant (mot smärta från 75 % - 90 %, mot illamående från 40 % - 90 %; mot ångest från 60 % - 97 % och mot rosslighet från 60 % - 90 %). Inte minst ser man hur de patienter som dött av lungsjukdom i högre grad än tidigare både fått tillgång till symptomlindrande läkemedel men också i högre utsträckning faktiskt blivit lindrade från sina symptom.

Senior alert

Denna tabell från Senior alert visar risken för fall, trycksår och undernäring 2010.

Exempel på hur resultat kan användas:

Genom att systematiskt erbjuda äldre personer riskbedömningar vid kontakter med vård och omsorg kan förebyggande åtgärder sättas in i tid för att förhindra en negativ utveckling. I Nordmaling erbjuds alla äldre som bor i särskilt boende riskbedömning och en individuell genomförandeplan kopplat till riskerna. Denna förändring har påverkat vårdkulturen på boendena. Numera finns mer aktiviteter dagtid, personalen har slutat jobba efter klockan och förändringar har gjorts avseende matsituationen. Boende och deras närstående kommer till tals på ett nytt sätt.